erge

Seminario Conciliar Barcelona

FEBRER 1963 (Amb llicencia ecl.) Nº 27

MIRADA AL PRESENT

La nevada de Nadal no ha estat solament un motiu de joia. Tots nosaltres, els dels barris ben instal. lats, de barris "burgesos", ens vam alegrar en veure els primers instants de neu. Un Nadal nevat, ens dèiem, igual que al pessebre. Quina alegria! Potser, després, en veure que anava de debò, ens vam preocupar una mica. Sí, ens vam preocupar del cotxe aparcat al carrer i de la neu que en ser tirada del terrat l'abonyegava; de la dificultat de circular pels carrers. I de tantes altres coses. I algunes bé valien la pena, no us cregueu que tot eren romanços.

Però la nostra preocupació no ha estat solidària. No ens hem adonat que tots teníem al davant un problema comú. La nevada no ha unit tota la ciutat per a una acció comuna. La nostra reacció no ha estat la d'una comunitat que viu i sent. Ens ho hem agafat una mica massa tranquil. lament, esverats per un espectacle tan inusitat. Ens hem preocupat massa poc que tots érem responsables de la solució dels problemes d'aquell moment concret.

I sobretot hem oblidat els qui encara sofrien més que nosaltres, que tenien una casa més dolenta que la nostra o potser ni en tenien els qui tenien menys queviures que nosaltres o no en tenien. Per tots havíem de patir molt i no hem patit gens.

I s'han donat casos greus. A una barriada una dona ha mort en no ser atesa, la nit de Nadal, quan donava a llum. Tothom feia festa. L'endemà morí sense haver vist encara el metge, perquè no s'hi podia anar...

Fets com aquest ens fan pensar: "Pot parlar-se d'un cristianisme públic, pot dir-se encara que la ciutat on passa això és cristiana?"

Els catòlics d'una ciutat o d'un país es mesuren per la intensitat de vida cristiana o per l'apostolicitat de la seva església? L'origen apostòlic, no és pas motiu d'orgull sinó d'esforç i ens obliga a viure més intensament la vida de Crist.

Tota la vida cristiana dóna un sentit de solidaritat, perquè la seva arrel és la caritat. No hi ha vida cristiana sense comunitat.

Un altre fet ha avivat el tema de la comunitat: el Mercat Comú. L'evolució política dels darrers anys fa que comenci a plantejar-se el problema de les comunitats de nacions.

S'han fet unes quantes proves, i n'hi ha una que ens manté a tots intranquils: la integració d'Europa en una nova comunitat és una feina no gens senzilla.

Menys senzilla és quan es proposa no sols una juxtaposició de nacions o estats, sinó una reforma interna de cadascun d'ells. Cal fer una Europa nova, renascuda; de les cendres actuals dels països vells. I això s'ha de fer jugant amb els polítics, ho han de fer els polítics. I una norma de "bon polític" és l'egoisme: sempre cal guanyar.

Però la comunitat és ben al revés, és l'entrega del jo per al bé de tots. El millor-l'únic-lligam comunitari és l'amor, un amor ben concret que estima a cada persona. Aquest amor nosaltres els cristians, el portem a dintre i l'hem de sembrar a tot arreu. Aquest amor ha de moure'ns a construir la millor ciutat terrenal perquè tots hi puguin desenrotllar-se.

Els darrers premis Nobel assenyalen tota una línia en aquest sentit. Nosaltres no entenem la seva impòrtancia científica íntegra, no aconseguim de compendre les fórmules químiques o físiques que es citen.

Però sí que hi veiem una direcció, l'home intenta dominar la vida, l'àtom, l'espai.

L'èpica lluita de l'home per a apoderar-se de l'univers continua -i continuarà, sens dubte- i cada vegada en terrenys més amples. Aquesta és la feina de l'home en el món, dominar-lo i fer-ne ús per a esdevenir plenament ell.

APUNTS SOBRE LA VIDA DE LA LITURGIA

L'home, per antiga que sigui la seva existència sobre la terra, és sempre una realitat nova en cada individu-concret. Per això no ens estranyem pas que el món es vagi descobrint eternament d'una manera personal en els ulls de cada home que el contempla. Per això mateix no se'ns fa estrany que uns mateixos problemes es replantegin periòdicament, per més que estiguin ja resolts.

Ja podem endevinar que aquesta consideració de l'home és tant sols una manera de demanar-vos perdó per unes ratlles que no faran pas cap descobriment i que diran coses que tots sabem.

Una d'aquestes qüestions que, de tant en tant, es susciten entre nosaltres és la que podríem encapçalar, per resumir-ho d'alguna manera, amb el títol de "Litúrgia i pietat privada".

A primer cop d'ull sembla que siguin dos termes que presentin certa dificultat d'agermanar-se. ¿De quina manera omplirem unes exigències comunitàries i unes altres de particulars sense que s'interfereixin entre si, i al mateix temps, quedin ambdues plenament satisfets?

Generalment, el problema es planteja amb aquests termes. Ara bé, aquest enfoc concret, no presenta ja, per ell mateix, dificultats per a trobar una solució?.

El fet de presentar una dualitat, com a tal, encara que vulgui sintetitzar-se, sempre deixarà a la consciència el record de "dues" coses, que són "diferents". Es per això que només amb l'observació del títol s'hi veuen ja certs prejudicis. A continuació d'aquest, es solen donar definicions moltacurades dels dos termes; i s'intenta després la síntesi, que naturalment resulta penosa.

Potser la solució salta més fàcilment si es parteixdes del començament, d'una base més unitaria.

L'home només pot viure "una sola vida", i glorificar "un sol Déu". Amb aquest punt de partida, que semblaprou clar, potser cal tan sols examinar de quina manera l'home cristià ha de resoldre aquesta vida de glorificació a Déu.

En ser batejats hem entrat a formar part d'una societat que, com a tal, té vida pròpia. Per tant, des del moment en què quedem constituïts membres d'aquesta societat ens incorporem a la seva vida. I, de tal manera hi quedem incorporats, que aquesta vida -la de l'Església- n'és la nostra pròpia.- D'aquí que la nostra glorificació personal a Déu, realitzada a través d'aquesta nova situació de batejats, es porti a terme d'una manera eclesial, en comunitat amb tots els membres que viuen aquesta mateixa vida. Així, l'element personal queda completat per la seva projecció comunitària, i la comunitat s'enriqueix, a la vegada, amb les aportacions del perfeccionament individual.

Aquesta vida de l'Església feta glorificació o, dit d'altra manera, culte al Pare celestial és, en una concepció general, el que s'entén per Litúrgia. Encara que, més concretament, aquesta paraula expressa aquells actes determinats de culte pels que l'Església manifesta aquesta vida cultural, i que neixen com una exigència del seu mateix caràcter comunitari i de la naturalesa humana dels seus membres.

Per altra part, el centre d'aquesta vida són aquest actes de culte; ja que per ells es fan presents i es van realitzant en el temps els misteris que en són la seva font. Per això, el cristià no pot viure'n apartat; tant per actuar la seva realitat comunitària, com per portar a terme la santificació personal. Si, doncs, no pot haver-hi una dualitat de vida, i l'home batejat ha d'informar la seva en aquesta de l'Església, haurà de realitzar-la en la participació d'aquest culte eclesial: haurà de realitzar-la en la participació d'aquest culte eclesial: haurà de viure la Litúrgia, i de la Litúrgia.

Situats en aquesta línia, fins i tot fa una certa por introduir elements "privats" en els termes d'aquest camp d'obrar comunitari. Ara bé, ¿vol dir això que l'individu desapareix absorbit per la comunitat, quedant anullada la seva realitat individual? De cap manera. El que cal, és que s'adoni que no pot respondre a aquesta realitat comunitària d'una manera "privada", sinó d'una manera "personal". Potser es veurà millor amb un exemple. Quan l'oració del que presideix l'assemblea va precedida, en determinades ocasions d'uns moments de silenci per a que un faci la seva pregària, aquesta pregària -emmarcada en un acte comunitari- de cap manera és una oració-privada, però si "personal". Idènticament, quan es proclama la Paraula, no és sols l'assemblea, com a tal, qui la rep, sinó que és cada membre que l'ha de fer seva i respondre a ella d'una manera personal. Es natural quecada membre s'hagi de mantenir actuat d'una manera personal en l'assemblea, a fi que aquesta logri tota la seva vitalitat.

Ni vol dir tampoc, de cap manera, que l'individu no hagi de continuar la seva pregària fora dels actes comunitaris. Al contrari, com més intensa hagi estat la seva participació en aquets, més sentirà la necessitat de conservar i meditar la Paraula i la Vida que ha rebut en ells.

Aquesta meditació que es nodreix de la Litúrgia, no solament té una base prou sòlida per l'enriquiment personal, sinó que es fa necessària per a preparar una participació més sencera en els vinents actes litúrgics.

Adhuc, bevent d'aquesta font espiritual, i no perdent de vista la realitat comunitària de què forma part, li serà més fàcil a l'individu descobrir que la seva vida forma part d'aquella vida eclesial que és servei o culte de glorificació a Déu. I que, com dèiem al començament, constitueix -en un sentit més ampli- la Litúrgia de l'Església.

Però, pot haver-hi encara qui digui que, tot i amb això, li és molt convenient una determinada devoció que no es resolt d'una manera tant precisa en aquest camp comunitari. Molt bé, si per a la seva vida privada li és allò un bé, que no ho deixi pas; però que la cultivi "privadament", i que respecti aquells que no es senten inclinats a aquella devoció. Ni un ni altres en tenen cap culpa de les conveniències particulars.

Es aquest un punt -el del terreny pràctic- que sol fallar de vegades, tot i havent vist clar el terreny dels principis. Convé tenir-ho ben present a l'hora de realitzar els actes concrets de culte. No tan sols en els actes litúrgics, que quedarien enrarits per uns elements estranys, sinó també en tots aquells "actes de pietat" que no formen part jurídicament de l'actual estructura litúrgica. Es necessari que també a aquests últims se'ls hi doni la suficient objectivitat, per a que s'hi

trobi en ells una veritable-pregària comuna i eclesial,a fi que els qui hi estiguin -presents no es trobin amb --l'inconvenient d'haver de tolerar els sentiments d'alguna persona concreta, i que -ells no comperteixen.

Es possible que algú --quedi defraudat, perquè pensant que se li parlaria de -la Litúrgia i de la pietat -privada, de fet, se li ha --parlat tan sols de la primera, i la segona ha aparegut-només amb molta modèstia. Es veritat. Però potser d'aquesta manera queda més clara la posició que una i altra tenen en "la" vida del cristià.

Josep Urdeix

llibres els llibres els llibres els llibres els llibres els llibres els

Ed. Fontanella, 1962

GANDHI, SU PENSAMIENTO Y SU ACCION

de Camille Drevet

Considerem que és interessant aquest llibre en quant ens presenta la persona de Gandhi, el coneixe-ment del qual creiem necessari tenir present, ni que sigui com a contra , a l'hora de parlar seriosament del progrés de la civilització occidental, del progrés de la cultura, de la màquina, de cara al futur.

En un primer capítol ens exposa la vida de Gandhi: dedicada als pobres i als humils; i sobretot dedicada a la recerca de la veritat pel camí de l'amor.

Els altres capítols no són sinó una clasificació d'aquest primer: ens explicarà, més detingudament, en que consisteix aquesta recerca de la veritat, la força que se'n deriva: la no violència (que no és igual a una resistència passiva).

Posats en aquesta mentalitat, l'autor ens fa veure a Gandhi dins la línia tradicional ortodoxa indú.

Després d'un delicat capítol en el qual presenta a Gandhi vist pels seus familiars, amics i adversaris, -acaba el llibre amb un interessant apèndix en el que se'ns donen a coneixer alguns documents força interessants, a més de la correspondència Nehru-Gandhi.

Jaume Arnella París

SAINT-EXUPERY

de Jean-C. Ibert

El llibre de Jean-Claude Ibert ens presenta la figura i el pensament de Saint-Exupéry contingut en les seves obres.

En un temps de valoració excessiva de la tècnica, d'industrialització, d'absència d'interioritat, el missatge de Saint-Exupéry ens retorna a la veritat de l'Home, "aquell que porta en si quelcom més gran que ell mateix".

Saint-Exupéry té fe en l'home, l'estima, el vol salvar, i per això, se'n preocupa. Elabora la seva mística de l'home basada en l'acció -"que és l'amor incluït en el do de si mateix"- com a mitja de superació d'un mateix, i en el desenvolupament de tots els valors. - Qui no actua aquests valors, no "és", ja que aquells - el portarien a "ser" verament.

L'home llençat a l'acció en el seu camp limitat d'activitats, col.labora al bé de la comunitat, que li exigeix aquesta donació de si mateix acompanyada del sacrifici corresponent, que no és amputació ni penitència, sinó superació.

La moral de Saint-Exupéry està basada en l'honor i el sacrifici per a la comunitat. A "Citadelle" ens presenta la seva concepció de la comunitat humana perfecta, en la qual l'home troba els seus valors espirituals, la seva vida de l'esperit, que el fa autènticament lliure.

Aquesta teoria de Saint-Exupéry és un pont entre e marxisme i el cristianisme, però desgraciadament té més de mite o d'utopia que de realitat.

Saint-Exupéry ens ha donat tot això en els seus llibres, en els quals cal entrellucar el fons a través de la cosa novel.lesca o literària del text. Escriu sense "pose", directament però cuidadosa, a fi que la seva profunda vivència colpeixi al lector, l'obligui a reflexionar i a actuar.

Ibert ens presenta aquest gran missatge humà de Saint-Exupéry, de manera clara i definida.

A la fi del llibre ens posa la "Carta al General X" darrer escrit de Saint-Exupéry, d'una profunditat i avaluació dels valors humans i espirituals davant la buidor de la nostra època, realment formidable.

Saint-Exupéry volia formar verament una terra d'homes.

Josep Mª Vila

P E G U Y

De Jean Roussel

Quan un acaba la lectura del llibre de Jean Roussel té la impressió que la figura de Péguy és massa gran per a un llibre tan petit, i que l'autor ha volgut abastar-la tota i no ha pogut.

És un llibre de síntesi i de divulgació -no d'estudi- sobre Péguy. I diem sobre Péguy perque l'autor quasi exclusivament de l'home-Péguy deixant bastant de banda la seva producció literària.

Roussel abarca tots els aspectes de Péguy, i per massa amplitud manca de precisió i claredat en cada aspecte concret. No els distingeix, sinó que molts temes -per exemple el dels atacs de Péguy contra el "món modern"- els trobem repetits a cada capítol. No obstant, això et fa adonar que aquest problema del món modern és clau en la mentalitat de Péguy. Aquest fet es repeteix en altres temes: el de la llibertat d'esperit, la mística de l'home, l'atac als intel.lectuals... En fi, va donant voltes i enfocant des de diferents punts de vista la problemàtica que marca la vida i l'obra de Péguy.

A través de la lectura d'aquest llibret ens adonem de la conveniència de conèixer la mentalitat i actitud d'un home, que vivint plenament el seu temps, per la seva fidelitat als principis d'honor i veracitat, és un exemple per a tota època. Per això Péguy transcendeix el temps. És un clàssic.

Josep Mª Vila

PERSONA. COMUNITAT. MASSA.

Voldríem fer tant sols una clarificació de termes. D'uns termes (massa-comunitat-persona-individu-societat-interioritat-exterioritat) que confonem i resolem malament. Volem només denunciar aquestes confusions. No es busqui, doncs, aquí una exposició completa de cada un d'aquests termes ni molt menys una síntesi.

Massa-Comunitat

Una de les primeres confusions que trobem està en la nostra deficient valoració d'aquestes diferents realitats: Massa i Comunitat. Aquesta confusió radica en la no distinció entre judici de valor i judici de realitat. Identifiquem Comunitat amb una serie de valors positius, i Massa amb una altra de negatius, en lloc d'entendre aquestes realitats simplement com a realitats existents, dades sociològiques, suport tant una com l'altra de valors positius i negatius, Massa i Comunitat no són dos judicis de valor, sinó dues formes diferents de sociabilitat del Nosaltres. Com diu Gurvitch(1), Massa i Comunitat no són més que diferents graus d'intensitat de la sociabilitat per fusió parcial en el Nosaltres. Quan aquesta fusió entre els components del Nosaltres és debil i afecta només les manifestacions superficials dels Jo i dels Altres, quedant de banda el que tenen de més personal i profund, tenim la sociabilitat considerada com a Massa. Quan la participació en el nosaltres, pot afectar les profunditats personals sense que la integració arribi al màxim dintensitat, tenim la Comunitat. Quan aquesta integració arriba al màxim, tenim la Comunió. Així doncs, quan parlem de la massa o de l'home-massa - en un sentit pejoratiu, i quan idealitzem la comunitat, estem cometent un greu error de càlcul. No volem negar que hi hagi uns comportaments de l'home-massa són pejoratius (per exemple quan es nega a avancar - vers la comunitat, hipostatitzant la situació-massa); - diem solament que, amb massa frequencia, quan es - parla d'home -massa no es distingeix prou entre allò que és ja presa de posició humana i allò que solament és "situació" i condició de la mateixa existència de l'home juntament amb els altres homes, i que precisament fa possible que uns i altres vagin construint una comunitat. Repetim, Massa i Comunitat no són més que dues formes de sociabilitat.

En la nostra tasca de formació de Comunitat no podem menysprear, doncs, la Massa, com si no ens interessés. Al contrari, la Massa és una realitat de la qual hem de partir. Només aprofitant el material que ens ofereix aquesta connexió amb la Massa, podrem - fer Comunitat. Així el nostre esforc de fer Comunitat ha de consistir a augmentar el grau de la nostra sociabilitat. Aquest augment de sociabilitat és bàsic per a la nostra formació comunitaria. I aquí el diàleg té un paper a jugar insubstituïble. Ell és el que possibilita la conversió d'una coexistència amb una convivència.- Moltes vegades ens hem censurat la nostra actuació tan poc comunitària, pero aquesta actuació necessita per base una afirmació comunitària (admentent, és clar una reciprocitat entre afirmació i actuació, és a dir, - que la comunitat actuant s'afirma com a tal i no cal que s'esperi per actuar que estigui afirmada totalment) Cal que "potenciem" de totes les maneres possibles - principalment amb el diàleg- la nostra afirmació comunitaria, així podrem rebre comunitàriament i podrem actuar comunitàriament.

Persona-Comunitat

La persona és persona dúna Comunitat. Aquest element comunitari no és afegit a la persona, com si aquesta existís, i ja fos plenament realitzada, abans d'entrar en Comunitat. La persona és essencialment comunitària, i aquesta essencialitat comporta la no-afirmació de la persona fora de la Comunitat. Així tota afirmació personal, és afirmació comunitària i recíprocament tota afirmació comunitària és afirmació personal. No es pot donar, doncs, cap conflicte entre persona i comunitat. El conflicte neixeria de no entendre el que és la persona. Així, per una herència individualista, s'ha identificat persona amb individu; llavors neix certament el conflicte individu-comunitat. Identificar persona amb individu és no tenir en compte la comunitarietat essencial de la persona. Individu i Comunitat són, doncs, les dues dimensions de la persona. Persona: Individu i Comunitat. Identificant persona i individu certament llavors, tots procés de comunitarització o més amplament de socialització comporta una liquidació de l'individu i aparentment de la persona. Al contrari, definida la persona respecte a l'individu i la Comunitat, llavors tot procés de comunitarització és al mateix temps un procés de personalització, i recíprocament, tot procés de personalització ha de dur a un procés de comunitarització.

Així veiem com l'afirmació personal, no pot xocar contra la comunitat. Quan aquest xoc apareix, i en la nostra vida concreta de seminari quantes vegades veiem aparèixer, és o bé que l'afirmació personal no és tal afirmació personal sinó una afirmació individualista (pensem en les nostres actituds de singularització, dóriginalitat, d'intel. lectualisme, d'inautenticitat de snobisme. . .) o bé que la comunitat està en una fase d'infantesa. Una mostra d'aquest segon aspecte, és el creixement inorgànic de la nostra comunitat. Aquest fet que es manifesta des de l'aparició de caps anor-

mals en una comunitat madura fins a l'eclipsament d'alguns membres d'aquesta Comunitat, és senyal d'aquesta fase infantil de la nostra Comunitat. Una Comunitat és madura quan el seu creixement és orgànic, quan els seus membres creixen comunitàriament.

Un altre error entre persona i comunitat es comet en identificar comunitat amb conjunt de persones. Llavors tot problema comunitari queda reduït a un problema personal. Llavors es vol "arreglar" la comunitat "arreglant" cada un dels seus membres. Això és oblidar que la comunitat té unes lleis i una mecànica propies. És oblidar que el Nosaltres és irreductible a la pluralitat dels seus membres, és a dir, que el Nosaltres transcendeix als seus membres, en quant que aquests són individus.

Societat-Comunitat

Hem vist la tensió entre la individualitat i la sociabilitat, tensió que defineix la realització personal. Precisament perquè la persona és comùnitària essencialment no es pot donar conflicte entre persona i comunitat. Aquest conflicte però, sí que es dóna entre persona i societat.

La societat no és més que l'estructuració concreta i variable del viure col. lectiu, amb altres paraules, la societat és la racionalització necessària de la comunitat. Aquí precisament, doncs, radica la possibilitat de conflicte, entre persona i societat, ja que aquesta racionalització portarà a una estabilització i a un encarcarament de la comunitat. Voler suprimir aquest conflicte és voler identificar societat amb comunitat. Aquesta identidat ha de ser un ideal vers el qual hem de tendir, però no pot ser mai un punt de partida. Fóra confondre altra vegada, judici de valor amb judici de realitat.

Amb tot, aquest perill apareix entre nosaltres de distintes formes. La més clara és potser un tipus de romanticisme que voldria partir concretament d'un seminari ideal, en lloc de partir del seminari concret, - dada sociològica, i des d'aquí intentar que aquest nostre viure col. lectiu sigui cada vegada, més comunitari, pero recordant sempre que mai no s'arribarà a una plenitud, perque encara que admetem unes línies d'evolució i rebutgem una postura dualista, mai no es donarà en aquest món una total identitat entre necessitat i llibertat.

Interioritat i exterioritat

S'ha comès un greu error quan s'ha volgut oposar interioritat i exterioritat. Cal que fem un esforç per a veure que no hi ha tal oposició, sinó al contrari, una total complementació i una total necessitat i reciprocitat de les dues dimensions.

Interioritat i exterioritat, són dues dimensions de la persona necessàries tant l'una com l'altra i no pas millor una que l'altra. Valorar més una que l'altra és cometre el mateix error en què queiem quan atribuïem a Massa un valor pejoratiu i a Comunitat un de millorament.

Un cert "espiritualisme" ha oposat exterioritat a interioritat i ha menyspreat l'exterioritat en profit de la interioritat sense adonar-se que amb això confonia exterioritat amb extroversió i identificava interioritat - amb replegament davant del real. Així moltes coses que aquest "espiritualisme" anomena "vida interior" - no són més que refusos del real.

Enfront del real hi caben dues actituds igualment - erronies. Una de replegament. La persona trenca amb el medi real de la seva vida social. D'aquí en procedeixen tots els tipus d'introversions i de neurosis. Com diu Blondel, "Toute follie est la rupture avec le milieu". Confondre això amb vida interior, és negar tota vida interior. Quantes vegades en nom de salvar aquesta vida interior s'ha predicat una espiritualitat d'evasió davant el real i concret, i de replegament en un mateix.

Una altra actitud igualment errònia és l'extroversió davant del real. La persona s'adapta al medi, però sense dominar-lo; la pertenença al medi predomina per damunt el domini sobre el medi. És una altra forma més aparent, però no per això més radical, de negar tota vida interior.

L'actitud plenament personal és la d'acceptació-afrontament del real. Acceptació del real concret, no d'un altre fabricat per mi, i afrontament d'aquest sense replegar-me en mi mateix ni tancar-me en un passat on l'única potència que actua és el record.

Interioritat i exterioritat són dues direccions no oposades sinó necessàries i recíproques de la vida personal que es soluciona en un procés d'intimitat; intimitat que no s'afirma tancant-se sinó obrint-se al real, - tot prenent consciència de la seva tensió necessària de comunicació, és a dir, de sociabilitat i d'exterioritat. - Aquesta intimitat, doncs, només es pot salvar en un - procés de sociabilitat.

Aixo l'afirmació de la persona enfront del real total es realitza com diu Mounier (2) mitjançant un triple moviment que constitueix les tres dimensions de la vida personal.

- un moviment d'exteriorització, és a dir, d'dptació al real.
- un moviment d'interiorització, que no vol dir, com ja hem vist, refús del real.
- un moviment de sobre-passament, és a dir, síntesi dialèctica dels altres dos moments, síntesi que no els nega, ans els compren i els sobrepassa, solucionant-se com ja hem dit, en un procés d'intimitat.

(1) Vegi's sobre tot aixo: La Vocalía actual de la Sociologia". Georges Gurvitch. (primers capitols)

(2) Vegi's. "Tratado del Carácter" Emmanuel Mounier (Cap. VII)

F. Prieto - J. Sirera

L'HOME ES COMUNITAT

Tot sovint parlem, fruit d'una visió més o menys - clara, que tenim necessitat dels altres. Ens ha semblat que la nostra actuació, en aquest sentit, està mancada d'una actitud contemplativa. La contemplació ve exigida per a descobrir el designi de Déu sobre la comunitat i la persona, inserida en ella, És una progressiva actitud de descobriment del misteri de la comunitat i la persona. No és aquella, una societat anònima, a la qual s'hi apunten uns homes per a un fi concret. - L'home cristià no apunta a la comunitat sinó que hi neix. L'home cristià creix en les "tenebres". Creix en les "tenebres" perquè és Déu qui dóna sentit a la vida i no l'home. El punt de partida és fosc, perquè solament Déu sap el designi sobre una comunitat concreta. Caminar per descobrir i realitzar el designi de Déu es també fosc. Perquè són respostes d'homes radicats en unes vivències històriques, moguts per una llibertat no quantificable i que, per expressió de la seva resposta, no tenen altra espai que l'emmarcat en una illa del pla geogràfic de Barcelona. I pels minuts d'un horari.

Hi ha dos misteris, tots ho sabem: un misteri sobrenatural i un misteri humà. Déu és misteriós, pero és Ell, l'únic que posseix una Paraula clara, viva, penetrant a tota situació humana. L'home és concret, pero no sap expressar-se: neix també ple de misteri. En el nostre cas hi ha un designi, una paraula Creadora de la comunitat hi també, una resposta lliure, per amb determinismes de l'home emmarcat sociològicament i psicològica per una estructura.

El gran misteri

Hem dit que Déu és misteri. Misteri que s'expressa en una Paraula plena, concreta. En ella trobem el designi de Déu sobre la comunitat. És Joan, en la primera carta, qui ens parla de Déu i de la seva "koinomia", de la qual neix el sentit de la nostra comunitat. L'arrel profunda de la misteriosa "koinomia" de Déu, esta en la dialogal estimació que uneix el Pare i el Fill en l'Esperit i a la que per Aquest hem estat cridats tots els homes.

D'aquesta realitat divina, en neixen tres vessants que tenen la seva versió en el pla creatural. - Déu és llum, i per tant, "koinonia", comunitat cristiana, vol dir caminar en la llum. Déu és Pare: l'home, és fill. Fill de Déu. Déu és Amor: la vida del cristià és una comunitat de caritat en la fe. Són el Pare i el Fill, per l'Esperit, els qui testimonien en el cor del creient la seva radicació en l'amor de Déu. La vida cristiana és una relació vital, ontològica - amb Ell. El cristià està en comunió amb Déu. Ha nascut del seu Amor. I és la fe, la fe-comunitat la que testimonia aquesta realitat misteriosa.

La "koinonia" de Déu amb l'home, en la seva vessant creatural, va lligada al pas de la història. I com la història, és una realitat "in fieri". Una comunitat en ruta. Una comunitat-Cos Místic-:cooperació de tots en un mateix cos. No és una suma de membres. No és una societat anònima, Radicalment, són les energies del Cos de Crist en nosaltres, les que ens engatgen en la comunitat, en el seu mitjà històric, tant receptivament com activa. És una llei d'avanç constant, de progrés cristià, per la qual som edificats i edificadors, en la comunitat. Som responsables uns i altres que la comunitat com a tal, s'apropi més a Déu. L'aportació d'amor que ens fa aquesta, ens lliga més intensament amb el Crist Creador de la Comunitat.

La nostra aportació a la comunitat, és també,una Presència del Crist en ella. Hi ha una relació constant de persona i comunitat, que no es pot trencar. - Tota acció personal és fa, en últim terme, en l'interior de la comunitat. Sempre esta plena de ressonàncies comunitàries.

El misteri humà

El designi de Déu manifestat per la seva Paraula té un ressó en el món actual. Ha nascut tot un complexe de dimensions humanes que exigeixen el que la Revelació ens manifesta, tals com: el plantejament dels problemes humans, personals, de certa importància, que passen fàcilment a l'àmbit universal; la continuïtat entre dues generacions de cara a una descoberta de valors i a la perennitat dels mateixos... Són signes històrics de la necessitat d'un testimoniatge comunitari. El fet que s'hagi avançat en un - pla social-humà, exigeix també, que el sobrenatural prengui, en aquesta situació històrica, una dimensió de tipus comunitari, que per altra part ja posseeix, radicalment.

Hi ha una consciència impermeable, sobretot en l'home comú, al testimoni individual. L'home comú

entén el testimoniatge individual religiós, solament com a producte de la societat. Çal tenir en compte,- però, que el testimoni personal, crea de fet, moltes vegades, un testimoni comunitari. Ara bé, això no implica el fet que la font evangelitzadora, és en realitat comunitària.

En la resposta personal-comunitària al designi de Déu sobre la comunitat, en uns marcs concrets i històrics, hi ha uns obstacles per part de les estructures i de les persones. Constitueixen el misteri de la resposta de l'home a la crida d'amor per la fe, - l'esperança i la caritat, -per part de l'estructura : falten camins i instàncies per les quals les persones trobin la seva missió edificadora i a la vegada humilitat per ser edificades. És veritat que el sacerdot diocesà està al servei, per missió del seu Bisbe, del poble, sense exclusivismes de classe, pero es també real que, a voltes, es cau en una pau massificadora. Això porta a una valorització de les persones, condicionada totalment per unes categories intel. lectuals a priori, construïdes i acceptades per nosaltres mateixos.

- per part de les persones: de l'acceptació d'uns valors rígids i intel. lectuals- les relacions socials -- s'estableixen en unes trobades de tipus mercantil, de compra i venda d'idees-se'n segueix un desequilibri, unes persones poc normals. En aquesta situació on hi domina no la llei de la caritat, sino de la supervivència, inclús del rancor. Per altra part, a les persones que podrien donar la normalitat humana, els falta la sintonia necessària per a poder entrar en el joc.

D'aquest racionalisme i de la carència d'un element afectiu en neix un pobre sentit de la fidelitat a les persones, als amics, als companys, que, és clar, és una consequència més o menys palpable, de la poca fidelitat a l'amistat del Déu personal, Creador de la comunitat.

Fidelitat al misteri

El més facil, seria dir, ara, a la fi d'aquestes notes mal travades, que l'actitud a pendre és aquesta o l'altra. Pero realment, ens ha semblat, que no es tracta de cap solució definitiva, en que hi entrin dos, tres, o més elements màgics. En l'actitud que entre tots hem de construir o clarificar, hi entren molts elements i mai ningú no els podrà catalogar, perquè a primer cop d'ull, són contradictoris. Radicalment nosaltres veiem, que mai no és podran oblidar uns aspectes que ens semblen importants en el cristianisme:

a. - Paraula de Déu que il. lumina el misteri.

La constatació de la realitat que abans pintavem potser amb excessiva duresa, pot portar, i de fet se'n segueix en moltes ocasions, un tipus d'angoixa, - que amb una petita cortina de fum, intentem justificar com realisme. S'hauria d'aprofundir en el que teoricament tots ja sabem: que Déu parla a on vol i quan vol. I que la seva Paraula penetra i mata. Il. lumina i ens omplena en el misteri viscut. Per a rebre la veu de Déu s'ha d'escoltar, penetrats en el més íntim del misteri de la situació canviant, humana i pel Misteri sobrenatural. Ja que Déu parla a l'home. No a la idea. Déu parla des de les profunditats del misteri, pero és Ell, el qui es comunica. No la seva Idea. I el rep, l'escolta, l'home.

D'aquí que la nostra oració contemplativa ha de posseir una tonalitat especial. Nosaltres som germans d'uns germans grans i fills d'uns pares que han patit una guerra. No es pot pas dir que aquestes generacions arribin amb les mans buides, ja que ens tramenten uns valors cristians de Creu, acceptació i sofriment. En una paraula, d'Amor. Fruit d'aquella situació és possible un assedegament de pau, que fa oblidar un element transcendental per al cristià: és el de la Resurrecció. La nostra generació, ha de partir d'aquella vivència d'amor i caminar sense l'experiència de les anteriors generacions. Hem de partir d'una contemplació del misteri cristià, i a la vegada d'uns valors, que hem de descobrir en l'home existent i que en altres generacions era la tradició la seva portadora i que unien les persones en comunitat. És doncs, en la contemplació del Misteri cristia i dels misteris de les persones que convivim, on hem de descobrir - uns valors aglutinants de les persones i creadors de la comunitat.

b. - El sagrament del germa.

Com diu Hans Von Balthasar: "Cada un del nostres germans és sagrament de Crist. Sota aquest signe, Crist amaga indefectiblement la seva Presència i pot realment ser hi descobert i trobat. Els innombrables canvis de les situacions humanes tenen la quali-- tat de poder ser, per al creient, canvis, formes sempre noves, originals, sorprenents del trobament en Crist".

De fet, entre nosaltres, hi ha unes diferenciacions vitals que porten quasi indefectiblement a uns antagonismes, quan normalment haurien d'esdevenir riquesa personal i comunitària. Solament la mirada de l'amor cristià, plena de fe i contemplació creient, pot per una part, crear un lligam entre la persona del germà i el nostre jo, un lligam amb les seves qualitats i un lligam, més interessant encara, amb la seva càrrega de pecat i defectes, a través de la carrega total que pesa sobre les espatlles de Crist; per altra part solament a partir d'ella, podem i hem de crear unes instàncies o possibilitats d'aproximació i profund desenvolupament de la nostra personalitat cristiana en la comunitat.

Crear uns aglutinants de valors que tinguin una fisonomia humana completa. Que no redueixin l'home al seu intel. lecte o cervell, sinó que tinguin la força suficient per "arrossegar" a la persona concreta, sensible, cerebral, emotiva i espiritual. La força que "arrossega" a les persones són els valors escoltats, estimats i creguts. La força que "arrossega" primariament a les persones, no és tant la convicció-posterior a la descoberta de valors- com la serena i cristiana mirada a la vida dels germans. I tenir el suficient coratge per a contemplar amb fe, el testimoni - dels nostres germans capellans que posseeixen més potencial per "arrossegar-ne " que fredes elucubracions que entre tots construïm.

Agustí Daura -- Antoni Morell

BECKET O L'HONOR DE DEU

Jean Anouilh escriu de teatre parlant de sants, encara que ell no és pas creient.

No creu en Déu però aprecia el sant. Incompatible?.- No, ell veu en el sant l'home bo. Ens parla de l'home i respecta el fill de Déu amb un silenci quasi reverent.

"Becket o l'honor de Déu" és una obra sevá d'indiscutible categoria teatral. Anouilh es manifesta en ella una vegada més com a consagrat dominador de la tècnica teatral. Àgil, enginyós, agut. Teatre basat en l'acció i estructurat sobre els fets, teatre - existencialista. No en va és considerat un dels millors - autors teatrals francesos.

Becket, el sant d'aquesta obra, és un home bo: el qui estima els necessitats -recordem l'escena d'aquella -- noia que ell salva de ser posseïda pel rei, la seva preocupació pel poble-, el qui - intenta convertir els egoïstes -la seva amistat amb el rei, contacte amb els altres bisbes anglesos-, el qui entrega la vida per un ideal - que arrenca de les exigències d'uns fets, -"tot menys l'honor de Déu".

Anouilh no té fe i per -- això no ha captat la dimensió sobrenatural de la vida del sant, però hi ha moments en què sembla que intueixi - l'existència de quelcom transcendent, mòbil d'aquest home bo que per ell és un sant. Un amic dels homes. Aquest contacte amb el transcendent -- se'ns manifesta en aquella - escena en què Becket sembla parlar amb Déu -rebent sobre ell el gran pes de la responsabilitat de ser arquebisbe de Cantorbery-, que li demana deixar-ho tot. Déu no parla, però Anouilh només ha -- captat la veu de l'home sant.

El rei significa la injustícia d'una societat inhumana, a on hi pateixen materialment els febles, però de fet pateixen tots perquè tots -- són febles en l'esperit. En aquesta societat el sant dóna testimoni dels valors de l'esperit que en Anouilh no significa pas Déu. Aquest -- testimoni no és inútil, a la fi s'imposa de forma evident. El rei es veu obligat a pregar davant el sepulcre del - sant que ell ha fet màrtir,- el rei ha d'escoltar el poble. El rei sembla que ha -- triomfat, ell és viu i el -- sant ha mort, però l'autèntic triomf és el del sant -- que fa agenollar el rei, pot ser no convençut, però el -- que s'imposa és el fet.

Manuel Cervera
Lluís Gassiot
Robert Alcaraz

Notes i comentaris

Hem rebut amb satisfacció el primer número de la revista L'INFANTIL publicada pel Seminari de Solsona. Molt agradable ha estat la nostra sorpresa en veure les reformes que ha sofert aquesta revista en la nova etapa. El format, els dibuixants, les historietes ... són totalment renovats.

Amb aquesta incorporació són ja dues les revistes infantils que es publiquen avui en català.

CAVALL FORT, amb més d'un any de vida, s'ha anat superant número darrera número i és ja avui una de les millors que es publiquen a Espanya. És una publicació molt adient per als nenes, sobretot, a partir dels 12 anys. Ens ha agradat molt algunes de les seves portades, com les d'En Cesc i la de la Roser Agell; les historietes de Ramon de Bel-lloc; la plana formativa.... etc.

L'INFANTIL en la seva segona etapa es dirigeix d'una manera preferent a l'infant. Amb encert han sabut escollir una colla de personatges que estem segurs aviat esdevindran molt populars entre els nens, com En Bufa i En Pumpum, la petita Alícia amb els seus problemes, la lluita de les formigues amb les vespes, les aventures d'En Jordi amb el seu gosset Guei a un planeta desconegut, la poètica i amable figura del Petit Príncep... etc. Per aconseguir-ho han contat amb la col.laboració de dibuixants com Mercè Llimona, Coll, Raf...

És remarcable, en ambdues publicacions, el caràcter eminentment educatiu que té cada un dels seus apartats.

En fi, CAVALL FORT i L'INFANTIL representen un esforç amb el qual cal col-laborar per tal que els infants del país tinguin aquelles publicacions que la seva edat i dignitat exigeixen